

**LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS
VETERINARIJOS AKADEMIJA**

Patvirtinta
LSMU Senato nutarimu Nr. 33-04
2013 m. birželio 26 d.

KLINIKINĖ-EKSPERIMENTINĖ CHIRURGIJA
DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO PROGRAMA

Dalyko programos koordinatorius:

LSMU VA Dr. L. Kriaučeliūno smulkiųjų gyvūnų klinikos **profesorius, habil. dr. Vidmantas**

Bižokas

Padaliniai, dalyvaujantys dalyko programoje:

1. LSMU VA Dr. L. Kriaučeliūno smulkiųjų gyvūnų klinika
2. LSMU VA Stambiųjų gyvūnų klinika

Kaunas, 2017

Dalyko programos duomenys

Mokslų sritis	Žemės ūkio mokslai
Moklo kryptis, šaka (kodas)	Veterinarija – 02A
Dalyko pavadinimas	Klinikinė-eksperimentinė chirurgija
Programos apimtis	160 val. (6 ECTS kreditai)
Paskaitos	30 val.
Seminarai	70 val.
Savarankiškas darbas	60 val.

Programos dalyko rengimo grupė

Eil. Nr.	Pedagoginis vardas, vardas, pavardė	Pareigos	Telefonas (darbo)	Elektroninio pašto adresas
1.	Prof. habil. dr. Vidmantas Bižokas	Dr. L. Kriaučeliūno smulkių gyvūnų kl. profesorius	36 32 05	vidmantas.bizokas@ismuni.lt
2.	Doc. dr. Algis Noreika	Stambiųjų gyvūnų klinikos docentas	40 97 41	algis.noreika@ismuni.lt
3.	Dr. D. Starevičius	Stambiųjų gyvūnų klinikos lektorius	40 97 41	danielius.starevicius@ismuni.lt

Dalyko programos aprašas

1. Dalyko programos poreikis:

Asmenys, studijuojantys pagal veterinarinės medicinos programą, įgyja plataus profilio veterinarijos gydytojo kvalifikaciją. Šiuolaikinėje veterinarijos struktūroje vis dažniau atsiranda poreikis specialistų, turinčių siauresnę aukštą veterinarinės medicinos veterinarijos gydytojo ir mokslininko kvalifikaciją. Baigę LSMU VA ir įgiję veterinarijos gydytojo diplomą, jauni specialistai turi daug teorinių žinių ir bazinius chirurginio darbo įgūdžių pagrindus, kuriuos reikia tvirtinti ir tobulinti.

Tuo tarpu Lietuvoje plėtojasi žirginio sporto ir pramogų bei kaimo turizmo verslas, stiprėja ūkininkų, laikančių produktyvius gyvulius ūkiai, keičiasi gyventojų požiūris į kompanijos (naminius) gyvūnus. Dauguma veterinarijos gydytojų užsiima privačia veikla tiek bendrosios praktikos tiek smulkių gyvūnų susirgimų gydymo sferose, daugėja specializuotų klinikų. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba suinteresuota specialistų kvalifikacijos kėlimu bei specializacija gyvulių susirgimų diagnostikos, profilaktikos ir gydymo srityse. Todėl išlieka ir mokslinio tiriamojo darbo poreikis, kurio rezultatai būtų taikomi veterinarinėje praktikoje.

Veterinarinės medicinos mokslas Lietuvoje lygiuojasi į ES ir pasaulinius standartus. Siekiant užtikrinti tinkamą valstybinių, mokslo, gamybinių ir privačių gydymo įstaigų darbą, reikia paruošti mokslinės ir praktinės patirties įgijusių mokslininkų, veterinarijos gydytojų chirurgų, turinčių gilią specializaciją ir gebančių moksliskai pagrįsti naujų žinių pritaikymą plačiose mokslo ir gamybos sferose.

2. Dalyko programos tikslai:

- supažindinti doktorantus su naujausiais chirurginių susirgimų diagnostikos ir gydymo metodais;
- išanalizuoti chirurginių patologijų etiologinius ir patogenetinius ypatumus, jų poveikį į visą organizmą ir į organizmo sistemas atskiruose ligos etapuose;
- išnagrinėti chirurginių patologijų procesų klinikinius požymius, jų dinamiką ligos eigoje bei gydymo taktiką atskiruose jos etapuose;
- remiantis rūšiniais gyvulių organizmo atsakomųjų reakcijų į atskirose kūno srityse ir organuose vykstančius patologinius procesus ypatumais, įvertinti įvairių gydymo metodų naudojimo indikacijas ir kontraindikacijas;
- suvokti pasirinktų gydymo metodų bei vaistinių medžiagų įtaką organizmui;
- įsisavinti dažniausiai naudojamus eksperimentinės chirurgijos metodus;
- ugdyti doktorantų gebėjimą moksliskai vertinti sąsajas tarp bazinių ir klinikinių mokslų žinių bei siekti jas pritaikyti mokslo tiriamojame veikloje ir klinikinėje praktikoje.

3. Baigę studijų programą, doktorantai įgis kompetencija:

- analizuoti ir vertinti tyrimų rezultatus diagnozuojant chirurginius susirgimus;
- įvertinti chirurginių susirgimų sąsajas su kitomis sisteminėmis ligomis;
- taikyti įgytas žinias planuojant ir vykdant mokslo tiriamąją veiklą ir eksperimentinius tyrimus;
- įvertinti ir pasirinkti gydymo būdus, metodus ir operacijų chirurginę techniką bei etapiškumą;
- giliai specializacijos pagrindu atlikti sudėtingas chirurgines operacijas, numatyti galimas komplikacijas ir gyvūnų pooperacinę priežiūrą.

4. Dalyko programos sandara, turinys ir studijų metodai

Programos turinys:

Paskaitos po 2 val. (iš viso 30 val.)

Seminarai po 2 val. (iš viso 70 val.)

Savarankiškas darbas (iš viso 60val.)

5. Įvertinimas:

Egzaminas „Klinikinė-eksperimentinė chirurgija“. Suminis balas - 100. 100 proc. balo sudaro: 50 proc. egzaminu įvertinimas + 30 proc. auditorinio + 20 proc. savarankiško teorinio ir praktinio darbo.

TEORINĖ DALIS

Eil. Nr.	Paskaitos pavadinimas	Trukmė (val.)	Dėstytojas
1.	Įstatymų, reglamentuojančių gyvūnų panaudojimą eksperimentams analizė. Chirurginio eksperimento etika ir deontologija.	2	prof. habil. dr. V. Bižokas,
2.	Minkštųjų audinių chirurgijos ypatumai bei taktiniai	2	doc. dr. B. Karvelienė

	pagrindai.		
3.	Vidaus organų chirurgija, jos vaidmuo eksperimentinės gastroenterologijos raidoje.	3	prof. habil. dr. V. Bižokas
4.	Ekstremalių temperatūrų bei lazerio spindulio panaudojimas.	2	doc. dr. A. Noreika
5.	Kraujagyslių ir limfagyslių kaniulizavimo technika bei vaidmuo eksperimente.	2	prof. habil. dr. V. Bižokas
6.	Plastinės chirurgijos elementų bei audinių transplantacijos panaudojimas eksperimentinėje chirurgijoje.	2	doc. dr. B. Karvelienė
7.	Mėginių (bioptatų, punktuotų, sekretų, išskyrių) morfologinių ir cheminių tyrimų pasirinkimas, siekiant maksimaliai objektyvizuoti informaciją apie patologinio proceso eigą praktinėje ir eksperimentinėje chirurgijoje.	4	dr. D. Starevičius
8.	Instrumentinių tyrimų (kontrastinės ertminių organų bei angiokontrastinės rentgenografijos, fistulografijos ir kt.) rezultatų interpretavimas.	4	prof. habil. dr. V. Bižokas, doc. dr. A. Noreika
9.	Endoskopija ir jos panaudojimo galimybės.	2	prof. habil. dr. V. Bižokas
10.	Ultragarso tyrimo rezultatų interpretavimas.	3	doc. dr. A. Noreika, doc. dr. B. Karvelienė
11.	Kompiuterinė tomografija ir magnetinis branduolinis rezonansas. Tyrimo galimybės ir rezultatų interpretavimas.	4	doc. dr. B. Karvelienė
	IŠ VISO	30 val.	

TEORINĖ-PRAKTINĖ DALIS

Eil. Nr.	Seminaro temos pavadinimas	Trukmė (val.)	Dėstytojas
1.	Bendrosios nejautos valdymas injekciniais ir inhaliaciniais preparatais.	3	prof. habil. dr. V. Bižokas
2.	Bendrosios nejautos eigos stebėjimo (monitoringo) rūšiniai ypatumai.	2	prof. habil. dr. V. Bižokas
3.	Vietinė nejautra atskirų kūno sričių chirurgijoje.	4	doc. dr. A. Noreika
4.	Instrumentinių tyrimo metodų, naudojamų veterinarinėje chirurgijoje teorinis ir praktinis įsisavinimas.	8	prof. habil. dr. V. Bižokas, doc. dr. A. Noreika,
5.	Įvairių rūšių gyvūnų galvos ir kaklo chirurginių susirgimų diagnostika ir gydymas.	3	doc. dr. A. Noreika
6.	Smulkių gyvūnų kaulų bei sąnarių ligų diagnozavimo ir gydymo ypatumai.	3	doc. dr. B. Karvelienė
7.	Sportinių žirgų kojų traumos ir jų chirurginis	4	doc. dr. A. Noreika,

	gydymas.		
8.	Galvijų nagų chirurginiai susirgimai.	3	doc. dr. A. Noreika
9.	Ekspirimentinė chirurgija: stomų išvedimas, fistulių formavimas, kraujagyslių ir limfagyslių kaniulizavimas).	3	prof. habil. dr. V. Bižokas
10.	Audinių transplantavimo būdai ir galimybės.	2	prof. V. Bižokas
11.	Kontrastinės medžiagos ir jų panaudojimas klinikinėje praktikoje ir eksperimente.	3	doc. dr. B. Karvelienė
12.	Virškinimo trakto atskirų segmentų anastomozės ir jų savitumai.	3	prof. habil. dr. V. Bižokas, doc. dr. A. Noreika,
13.	Operacijos pilvo ertmėje: priėjimas, veiksmas ir užbaigimas.	4	prof. habil. dr. V. Bižokas, dr. D. Starevičius
14.	Operacijų pilvo ertmėje komplikacijos, jų simptomai, gydymas ir prevencija.	3	doc. dr. B. Karvelienė
15.	Sritinis preparavimas normoje, išsaugant funkciškai svarbias anatomines struktūras.	4	prof. habil. dr. V. Bižokas, doc. dr. A. Noreika,
16.	Krūtinės srities pažeidimai. Pneumotoraksas. Srities operacijų ypatumai.	4	doc. dr. B. Karvelienė
17.	Smulkių gyvūnų lyties organų operacijos.	6	prof. habil. dr. V. Bižokas,
18.	Patinų lytinių organų patologija.	4	doc. dr. A. Noreika
19.	Neurologinių susirgimų diagnozavimo ir gydymo aspektai.	4	doc. dr. A. Noreika
	IŠ VISO	70 val.	

SAVARANKIŠKAS DARBAS

1. Grupinis projektinis darbas dėstomų dalykų tema.
2. Klinikinių atvejų apžvalga, pristatymas ir aptarimas.

Rekomenduojama literatūra:

Eil. Nr.	Leidinio pavadinimas	Leidinio autorius	Leidimo metai ir leidykla
1.	Lameness in horses	Adams and Stashak's	2011. Wiley-Blackwell
2.	Diagnostic Atlas of Veterinary ophthalmology	Barnett K.	2006. Mosby Elsevier
3.	Lietuvos Respublikoje registruotų vaistų, biocidų ir zoohigienos priemonių katalogas. Androta	Daunoras G., Matusevičius A.	2003. Kaunas

4.	Innere Medizin und Chirurgie des Rindes: über 1200 Abbildungen, davon etwa 220 farbig 108 Übersichten. 5	Dirksen G., Gründer Hans-Dieter, Stöber M.	2006. Auflage. Berlin Parey
5.	Manual of equine anesthesia and analgesia	Doherty T., Valverde A	2006. Blackwell Publishing
6.	Small animal surgery. 3rd ed.	Fossum T. W	2007. Mosby Elsevier
7.	Small Animal Surgery	Fossum T. W.	1998. St. Louis
8.	Veterinary Clinics of North America. Equine Practice. Surgical Complications and Management Strategy. Vol. 24.	Goodrich L. R.	2008.
9.	Lameness in Cattle	Greenough P. R.	1997. W. B. Saunders Company
10.	Veterinary Anaesthesia	Hall. L. W.	2011. Saunders
11.	Techniques in large animal surgery. 3rd ed.	Hendrickson D. A.	2007. Blackwell Publishing
12.	Manual of Small Animal Arthrology	Houlton J. E. F., Collinson R.W.	1994. BSAVA. UK.
13.	BSAVA manual of canine and feline musculoskeletal disorders.	Houlton J. E. F., Cook J. L., Innes J. F.	2006. Dorset: British Small Animal Veterinary Association
14.	The Ethology of Domestic animals 2 nd ed.	Jensen P.	2010.
15.	Atlas of orthopedic surgical procedures of the dog and cat	Johnson A. L., Dunning D.	2005. St. Louis: Saunders
16.	Atlas of diagnostic radiology of the horse: diseases of the front and hind limbs. 2nd ed..	Kees D. J., Gunsser I.	2002. Schlutersche
17.	Veterinary Clinics of North America. Vol. 13	Kemba Marschall	2010.
18.	Manual of Small Animal Diagnostic Imaging	Lee R.	1995. .BSAVA. UK.
19.	Lietuvos Respublikos maisto ir veterinarijos sritį reglamentuojančių teisės aktų rinkinys. III tomas	Lukauskas K.	2003. Judex, Kaunas
20.	Lietuvos Respublikos veterinarijos	Lukauskas K.,	2000. Judex, Kaunas

	normatyvinių aktų rinkinys. II tomas	Tamašauskas M.	
21.	Diagnostic and surgical arthroscopy in the horse. 3rd ed.	McIlwraith C. W., Nixon A. J., Wright I. M., Boening J., K.	2006. Mosby Elsevier
22.	The Merc Veterinary Manual	Merc and Co	1993. Philadelphia
23.	Techniques of Veterinary Radiography	Morgan J. P.	1993. Iowa State Un. Press.
24.	Small Animal Ophtalmology.	Peiffer R.	2009. Saunders Elsevier
25.	Regional and surgical anatomy of bovines	Syed Sajjad Hussain, Tehseen Kousar, Bashir Ahmad Moulvi. Lucknow	2009. International Book Distributing Co,
26.	Diagnosis and management of lameness in horses. 2nd ed.	Ross M. W., Dyson S. J.	2011. St. Louis :Elsevier
27.	Diagnosis and management of lameness in the horse.	Ross M. W., Dyson S. J.	2003. Saunders
28.	Techniques in Large Animal Surgery	Turner A. S., Mcilwraith C. W.	1989. Lea and Febiger
29.	Surgical complications and management strategies	Turner A. S.	2009. Consulting editor
30.	Zoo animal and wildlife immobilization and anesthesia. 1st ed.	West G., Heard D., Caulkett N.	2007. Blackwell Publishing
31.	Bovine surgery and lameness. 2nd ed.	Weaver A. D., Guy St. J., Steiner A.	2005. Blackwell